

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет

Катедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

Затверджено

на засіданні катедри
теорії літератури та порівняльного
літературознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач катедри М.І. Гнатюк

Силабус з навчальної дисципліни

«Теорія літератури (англійською мовою)»,

що викладається в межах ОПП **«Прикладна лінгвістика»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **035 Філологія,**

спеціалізації **035.10 Прикладна лінгвістика**

Львів 2024 р.

Назва курсу	Теорія літератури (англійською мовою)
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 – українська мова і література; 035.036 – слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька, 035.035 – слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, 035.038 – слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, 035.033 – слов'янські і мови та літератури (переклад включно), перша – польська, 035.039 – слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська, 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська 035.09 – фольклористика 035.10 – прикладна лінгвістика
Викладачі курсу	проф. Галета Олена Ігорівна
Контактна інформація викладачів	olena.halet@lnu.edu.ua 032 239 46 30
Консультації по курсу відбуваються	четвер, 14.00-15.00, авд. 245. Можливі консультації онлайн на платформі Zoom (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=5766
Інформація про курс	Дисципліна “Теорія літератури” є нормативною дисципліною для другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія для освітніх програм “Українська мова та література” , “Літературна творчість” , “Прикладна лінгвістика” , “Фольклористика” , “Чеська мова та література” , “Польська мова та література” , “Сербська мова та література” , “Словацька мова та література” , “Словенська мова та література” , “Японістичні студії” , “Близькосхідні студії: перська і турецька мови та літератури (переклад включно)” . Ця дисципліна викладається в 1 семестрі в обсязі 3,5 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація курсу	Курс “Теорія літератури” проблематизує визначення літератури, знайомить з методологічним багатоголоссям і розмаїттям аналітичних практик, фокусуючи увагу на теоретико-літературній парадигмі знання про літературу, яка формується протягом ХІХ століття у дискусіях з естетичним і

	<p>поетикальним підходом, розбудовується протягом ХХ століття і постає перед новими викликами у кінці ХХ – на початку ХХІ століття. Він спирається на актуальні літературні явища, кореспондує з наявними теоретичними дискусіями й прикладними дослідженнями, розвиває навички самостійної пошукової роботи від постановки проблеми і пошуку ресурсів для її вирішення до формування власної дослідницької ідеї, сприяє самоусвідомленню майбутніх філологів-фахівців, визначенню власних зацікавлень і можливих шляхів їхньої реалізації.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета курсу – ознайомлення з дисципліною “теорія літератури” як систематизованим знанням про літературу, а також із її внутрішньою динамікою; аналіз теоретико-літературної парадигми як окремої моделі літературознавства, що виникає на початку ХХ століття і зазнає проблематизації на початку ХХІ-го; вивчення внутрішнього поділу, основних підходів та методів теоретико-літературних досліджень; вибір і застосування різних теоретико-літературних підходів у власній професійній практиці.</p> <p>Завданням цих рекомендацій є допомога студентам у: визначенні власних філологічних зацікавлень з урахуванням теоретико-літературної перспективи; орієнтації у розмаїтті інтерпретаційних та аналітичних практик; постановці актуальних дослідницьких питань й окресленні напрямків прикладної діяльності; позиціонуванні у сучасному полі літератури, формуванні власної експертної позиції і виборі доцільних підходів і засобів.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баррі, Пітер. <i>Вступ до теорії: літературознавство і культурологія</i>. Київ: Смолоскип, 2008. 2. <i>Література. Теорія. Методологія</i> / уп. Данута Уліцька. Київ: Виданичий дім “Києво-Могилянська Академія”, 2008. 3. Мітосек, Зофія. <i>Теорії літературознавчих досліджень</i>. Сімферополь: Таврія, 2005. 4. <i>Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття</i> / ред. Марія Зубрицька. Львів: Літопис, 1996. 5. <i>The Norton Anthology of Theory and Criticism</i> / ed. by Vincent Leitch, William Cain, Laurie Finke, John McGowan, T. Denean Sharpley-Whiting, Jeffrey Williams. New York: W. W. Norton and Company, Inc., 2018. 6. <i>Modern Criticism and Theory: A Reader</i> (3 ed.) / ed. David Lodge and Nigel Wood. London and New York: Routledge, 2008. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Галич Олександр, Назарець Віталій, Васильєв Євген. <i>Теорія літератури</i>. Київ: Либідь, 2001 8. <i>Теорія літератури в Польщі: Антологія з другої</i>

	<p><i>половини XX й початку XXI ст.</i> / уп. Богуслав Бакула. Київ: Виданичий дім “Києво-Могилянська Академія”, 2008.</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. <i>Teorie literatury XX wieku: antologia</i> / уł. Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski. Kraków: Znak, 2006. 10. <i>Teorie literatury XX wieku: podręcznik</i> / уł. Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski. Kraków: Znak, 2006. 11. Culler, Johnatan. <i>Literary Theory: A Very Short Introduction</i>. Oxford: Oxford University Press, 2000. 12. Tyson, Lois. <i>Critical Theory Today</i>. London: Routledge, 2014. 13. Terry Eagleton. <i>Literary Theory: An Introduction</i> (3 ed.). Minneapolis: University of Minnesota Press, 2008. 14. Terry Eagleton. <i>After Theory</i>. New York: Basic Books, 2004. 15. <i>The Johns Hopkins Guide to Literary Theory and Criticism</i> / ed. by Michael Groden, Martin Kreiswirth, and Imre Szeman. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2005. (see: https://litguide.press.jhu.edu/) 16. <i>Theory's Empire: An Anthology of Dissent</i> / ed. Daphne Patai and Will H. Corral. New York: Columbia University Press, 2005. 17. <i>Literary Theory and Criticism: An Oxford Guide</i> / Ed. Patricia Waught. New York: Oxford University Press, 2006. 18. Castle, Gregory. <i>Blackwell Guide to Literary Theory</i>. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2007. 19. <i>Literary Theory: An Anthology</i>. Edited by Julie Rivkin and Michael Ryan. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2004. 20. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. – К., 2004. 21. Гайдеггер М. Дорогою до мови. – Львів, 2007. 22. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. – К., 2001. 23. Деріда Ж. Письмо та відмінність. – К., 2004. 24. Зонтаг С. Проти інтерпретації та інші есе. – Львів, 2006. 25. Леві-Строс К. Структурна антропологія. – К., 1997.
Тривалість курсу	Один семестр (1)
Обсяг курсу	<p><i>Денна форма здобуття освіти:</i> 105 год, з них 32 год. аудиторних (16 лекційних, 16 практичних). 73 год – самостійна робота. 3,5 кредити ЄКТС</p> <p><i>Заочна форма здобуття освіти (ОПП Українська мова та література, Польська мова та література, Словенська мова та література):</i> 105 год, з них 14 год аудиторних (8 лекційних, 6 практичних); 91 год – самостійна робота. 3,5 кредити ЄКТС</p>
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предмет та об’єкт теорії літератури, динаміку її розвитку й формування проблемного поля • основні підстави і принципи теоретико-літературного аналізу різномірних літературних явищ і процесів • ключові підходи до визначення літератури і їхні методологічні наслідки • способи і засоби взаємодії з літературною класикою й актуальною літературою. <p>вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • використовувати сучасні методології й термінології для аналізу різних літературних явищ • визначати актуальні дослідницькі питання й напрямки діяльності • провадити самостійні дослідження для вивчення літературних практик, тенденцій і явищ • розпізнавати виклики сучасності й шукати відповідь з урахуванням культурно-історичної перспективи і потенційної динаміки. <p>Навчальна дисципліна спрямована на формування таких загальних компетентностей:</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>фахових компетентностей:</p> <p>ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях вітчизняного і світового літературознавства.</p> <p>ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>та досягнення програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.</p> <p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного мовного чи літературного матеріалу.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Теорія літератури, текст, твір, поезика, формалізм, структуралізм, постструктуралізм, теорія інтертекстуальності, наратологія, генетична критика, феноменологія, герменевтика,</p>

	антропологія літератури.
Формат курсу	Очний, заочний
Теми	*Схема курсу
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Для успішного засвоєння курсу здобувачі повинні мати базові знання з літературознавства, філософія, історія світової літератури.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<u>Методи навчання</u> : пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, мозковий штурм, групова дискусія, публічна презентація, дослідницький метод. <u>Методи викладу навчального матеріалу</u> – лекція, практичне заняття; консультація. <u>Наочні методи навчання</u> – ілюстрування (художні тексти), демонстрування з використанням технічних засобів (слайди). <u>Техніки</u> : навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.
Необхідне обладнання	комп'ютер з проектором
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів. 2. Робота студента протягом семестру оцінюється за такими показниками: <ol style="list-style-type: none"> а) активність на практичних заняттях – 35 балів (по 5 балів за кожне з 7 практичних занять); б) написання і презентація проміжної письмової роботи – 15 балів в) написання і презентація екзаменаційного есею – 20 балів г) виконання екзаменаційного тестового завдання – 30 балів. <p>Академічна доброчесність: очікується, що відповіді студентів будуть оригінальними. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття та зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання різних видів робіт, передбачених курсом. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання відповідних видів модульних робіт, а також бали, набрані впродовж семестру за виступи на практичних заняттях, участь в обговоренні. При цьому обов'язково враховується присутність на занятті та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>

**Питання до іспиту
(тесту)**

Як Девід Перкінс називає історію літератури, у якій події пов'язані у послідовність причинно-наслідковим зв'язком?
У якому столітті починають використовувати поняття "теорія літератури" як самоназву дисципліни?
Хто з формалістів обґрунтував принцип бінарної опозиції?
Хто з українських формалістів стверджував, що про стиль можна говорити лише стосовно окремого твору, а не творчості певного автора?
Як Клод Леві-Стросс називає власний спосіб аналізу міфів?
Хто з дослідників розглядає розповідь як комбінацію актантів і предикатів?
Який літературний стиль вийшов за рамки протиставлення високої і масової літератури, передбачивши різні способи сприймання того самого твору?
Як генетична критика називає впорядковану сукупність усього написаного тексту, що постає у процесі роботи над літературним твором?
Назвіть третій елемент у концепції Жака Лакана, який він називає поруч із уявним і символічним.
Хто з дослідників запропонував поняття "націєрозповідності"?
Хто з українських дослідників використовував у літературознавчому дослідженні поняття "внутрішнього сфінкса"?
Назвіть автора/авторів есею "Проти інтерпретації".
Як Вольфганг Ізер назвав новий підхід до літератури, який він запропонував на зламі 1980-90-х років?
Як П'єр Бурдьє назвав відносно замкнену й автономну підсистему соціальних відносин - систему агентів і диспозицій, між якими розподіляється соціальний капітал?
Яку подію Тамара Гундорова вважає точкою відліку сучасної української літератури?
Хто з літературознавців вперше використав поняття "теорія літератури" як самоназву дисципліни?
Хто з українських дослідників вперше проголосив з університетської кафедри, що у літературному творі головне - не "що", а "як"?
Яка з літературознавчих шкіл проголосила лінгвістику основою нової літературознавчої науки?
Яка літературознавча школа запропонувала поняття "авантекст"?
Який саме міф аналізує Клод Леві-Стросс у праці "Структурна антропологія" (розділ "Структура міфів")?
Хто з дослідників використовує поняття "внутрішньої колонізації"?
Яке поняття увів П'єр Бурдьє для позначення авторитету і репутації, накопичуваних у межах окремих соціальних полів?
Назвіть поняття, яке становить опозицію до поняття "елітарна література".
Як називається тип наратора, який є безпосереднім учасником змальовуваних подій?
Хто із дослідників займався вивченням "колективного несвідомого"?

Яка літературознавча школа використовувала пару понять "прийом" та "ідея"?

Назвіть дослідника, який запровадив деконструкцію як метод літературознавчого аналізу.

Що, на думку Аластера Фовлера, може посприяти включенню художнього твору до літературного канону?

Назвіть літературознавчу парадигму, на зміну якій приходить літературна антропологія.

Хто з дослідників запровадив поняття "іконостас" для позначення посттоталітарної версії українського літературного канону?

Який тип історії літератури Девід Перкінс розглядає як альтернативу до наративного викладу?

Хто з дослідників вважав художній образ економією виражальних засобів?

Яка літературознавча школа запропонувала поняття "остранение" (очуднення)?

Що саме виступає об'єктом аналізу у роботі Ролана Барта "Фрагменти мовлення закоханого"?

Назвіть дослідника, який увів поняття "символічний капітал" для позначення авторитету і репутації, накопичуваних у межах окремих соціальних полів.

Назвіть літературознавчий напрям, у рамках якого літературний твір розглядають як місце спільного культурного досвіду.

Хто із дослідників використав психоаналітичний підхід для пояснення природи літературного канону?

Які типи наративів виділяє Жерар Женетт залежно від зображення/розповідання подій?

Як Тамара Гундорова означає українську літературу 1990-х років?

Як Зигмунд Фройд називає реалізацію енергії неусвідомлюваних потягів у суспільно прийнятних символічних формах?

Як називається підхід до вивчення літератури, що його запровадили представники Празького лінгвістичного кола?

Яка літературознавча школа використовувала пару понять "код" і "повідомлення"?

У межах якого літературного стилю сформувалося розрізнення між елітарною і масовою літературою?

Назвіть два основні підходи до вивчення канону.

На прикладі якого жанру Майк Йогансен демонструє застосування формалістичного підходу?

Назвіть автора, який обґрунтував поділ літературних розповідей на міметичні й дієгетичні.

Який тип значення, на думку Ролана Барта, лежить в основі міфологічного знака?

Назвіть літературознавчу школу, увага якої зосереджена на вивченні процесу письма.

Який літературознавчий підхід запропонував Вольфганг Ізер на заміну рецептивній естетиці?

Що, на думку Аристотеля, є метою міметичного зображення?

	<p>Назвіть автора чотиритомного дослідження "Міфологіки". Який саме комплекс, на думку Степана Балея, найвиразніше проявляється у творчості Тарас Шевченка?</p> <p>Як називається тип наратора, що займає зовнішню щодо описуваних подій позицію?</p> <p>Хто з українських дослідників використовував метод формалістичного аналізу літературних творів?</p> <p>У межах якого методологічного повороту запроваджено поняття "поле літератури"?</p> <p>Назвіть поняття, яке запровадили преставники генетичної критики.</p> <p>Хто з дослідників запровадив поняття "бриколаж"?</p> <p>Хто із дослідників вважав головним рушієм літературного процесу страх впливу попередників?</p> <p>У якому столітті остаточно сформувався історичний підхід до літератури?</p> <p>Кому з психоаналітиків належить гасло "коли я не мислю - я існую"?</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1-й тиждень, 2 год	<p>Тема 1. Ідея літератури: естетика, поетика, теорія</p> <p>Широке й вузьке розуміння теорії літератури;</p> <p>Музи як опікунки мистецтва: уявлення давніх греків про природу й різновиди творчості. "Печера" Платона: література як тінь тіні.</p> <p>Поетикальна традиція: від Арістотеля до класицизму.</p> <p>Мімесис і його зв'язок з пам'яттю, уявою та цінностями.</p> <p>Катарсис: від авторського до читацького переживання.</p> <p>Романтичне XIX століття: відкриття історії, сучасності й особистості.</p> <p>Міфологічна, компаративістична й культурно-історична школа: література у процесі змін.</p> <p>Біографізм, психологізм та інтуїтивізм: школа особистості..</p>	Лекційне заняття	<p>Тодоров Ц. Поняття літератури // Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе. – К., 2006. – С. 5-21.</p> <p>Перкінс Д. Сучасне становище дисципліни. Теорії іманентних змін. Призначення історії літератури // Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? – К., 2005. – С. 8-27, 121-145.</p> <p>Burzyńska A. Markowski</p>	<p>Широке й вузьке розуміння теорії літератури; Розвиток літературознавчих уявлень від Античності до епохи Романтизму.</p> <p>9 год</p>	Вересень 2023

			<p>M. P. Teoria literatury dawniej, dziś, jutro // Teorie literatury XX wieku: podręcznik / uł. A. Burzyńska, M. P. Markowski. Kraków, 2006. – S. 15-41.</p> <p>Бондар А. Культура не повернется // Збруч. 28 серпня 2019. - Режим доступу: https://zbruc.eu/node/91623?fbclid=IwAR3TmN88WXankGTq5fDJB02j1H4VkbURsY8AWi9CE8LE94UgDQKLILZrHo</p>		
2-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття №1. Історія літератури як теоретична проблема. Питання для роздумів: Зародження й утвердження історичного принципу вивчення літератури. Підходи до вивчення літературного процесу. Основні принципи періодизації літератури. Історія літератури як наратив та енциклопедія. Проблеми вивчення історії літератури сьогодні. Основні виклики сучасної історії української літератури.</p>	Практичне заняття	<p>Перкінс Д. Сучасне становище дисципліни. Призначення історії літератури // Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? – К., 2005. – С. 8-27, 137-145.</p> <p>Павлишин М. Історія літератури і здоровий глузд // Історії літератури / уп. О. Галета, Є. Гулевич, З. Рибчинська. – Львів-Київ, 2010. – С. 1-</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць, аналіз сучасного стану історії літератури 9 год	вересень 2023

			<p>31. Pavlyshyn M. Literary history as provocation of national identity, national identity as provocation of literary history: The case of Ukraine // Thesis Eleven. – Vol. 136(i), 2016. – P. 74-89.</p> <p>Jauss H. R. Literary History as a Challenge to Literary Theory // New Literary History. – 2 (1). – P. 7-37.</p>		
<p>3-й тиждень, 2 год</p>	<p>Тема 2. Формалізм: твір як текст Автономність літератури як мовної дійсності. Німецький мистецтвознавчий формалізм, ОПОЯЗ і МЛГ. Перечитування Потебні і концепція художнього мовлення: літературність, “остранение”, поетичний прийом, сказ, ритм і стиль. Концепції Віктора Шкловського, Романа Якобсона, Бориса Ейхенбаума, Юрія Тинянова. Формалізм в українському літературознавстві</p>	<p>Лекційне заняття</p>	<p>Формалізм: збірник статей / Упоряд. Олена Галета, Зоряна Рибчинська. – Львів: Літопис, 2004. Tihanov, Galin. Introduction: The Radical Historicity of Literary Theory // Tihanov, Galin. The Birth and Death of Literary Theory. - Stanford: Stanford UP, 2019. - P. 9-25. Text or</p>	<p>Формалізм в контексті літературознавства початку ХХ століття, поширення формалістського підходу в літературознавчій думці ХХ століття. Ключові поняття формалістської теорії. 9 год</p>	<p>вересень 2023</p>

			Context: Reflections on Literary and Cultural Criticism / Ed. by Ruediger Kunow, Stephan Mussil. - Königshausen u. Neumann, 2013. Reading the New Criticis / Ed. by Miranda B. Hickman and John D. McIntyre. – The Ohio State University, 2012.		
4-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття № 2. Тема: Від формалізму до структуралізму: український і світовий контекст <i>Питання для роздумів:</i> Теоретичні засновки й історичний контекст формалізму. Формалізм в Україні: філологічний семінар Володимира Перетца та дискусії в українських літературних журналах 1920-х років. Стосунки формалізму з футуризмом і неокласицизмом. Майк Йогансен і формалістична ідея літератури. Траєкторії розвитку формалістичного підходу: Володимир Державин, Дмитро Чижевський. Вплив концепцій Фердинанда де Соссюра, Карла Густава Юнга і Марселя Мосса на становлення структуралізму. “Міфологіки” Клода Леві- Стросса: бінарні опозиції, код і повідомлення. Партитурний аналіз Клода Леві-Стросса.</p>	Практичне заняття	<p>Формалізм: збірник статей / Уп. О. Галета, З. Рибчинська. – Львів, 2004. Йогансен М. Як будується оповідання. - Харків, 1928. Tihanov G. Introductio n: The Radical Historicity of Literary Theory // Tihanov G. The Birth and Death of Literary Theory. - Stanford, 2019. - P. 9- 25. Барт, Ролан. Фрагменти мови закоханого. – Режим доступу: http://chtyvo.o rg.ua/authors/ Roland Barth</p>	Підготовка до практично- го заняття, опрацюван ня критичних праць, 9 год	вересен ь 2023

	Структурний аналіз Ролана Барта: “S/Z”. Аналіз дискурсу Ролана Барта: “Фрагменти мови закоханого”.		es/Frahmenty_movu_zakokhanoho/ Леві-Строс, Клод. Структура міфів // Леві-Строс, Клод. Структурна антропологія. – Київ: Основи, 1997. – С. 195-219.		
5-й тиждень, 2 год	Тема 3. Структуралізм і постструктуралізм Празьке лінгвістичне коло: від формалізму до функціоналізму. Засновки структуралізму: бінарні опозиції, код і повідомлення. Партитурний аналіз Клода Леві-Стросса. Структурний аналіз Ролана Барта. Семіотичний підхід Альгідраса-Жульєна Греймаса. Постструктуралізм і деконструкція.	Лекційне заняття	Фуко М. Що таке автор? // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / ред. М. Зубрицька. – Львів, 1996. – С. 444-456. Барт Р. Від твору до тексту // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / ред. М. Зубрицька. – Львів, 1996. – С. 378-384. Баррі П. Структуралізм. Постструктуралізм і деконструкція // Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. Київ, 2008. – С. 51-	Розвиток уявлення про літературу від формалізму до функціоналізму. Особливості французького й американського структуралізму, представники і ключові поняття. 9 год	жовтень 2023

<p>6-й тиждень, 2 год</p>	<p>Практичне заняття № 3. Тема: Літературний канон і літературознавчі війни <i>Питання для роздумів:</i> Літературний канон і способи його трансляції. Естетичний та інституційний підхід до канону. Канон як форма культурної пам'яті. Література як шлях у безсмертя Об'єкти канонізації: автори і твори. Аластер Фовлер: вплив Жанрової ієрархії. високе/низьке, елітарне/егалітарне, популярне/масове у структурі канону. Методологічні засади критики канону. Література: солідарність чи змагання? Особливості перегляду канону української літератури після 1991 року. Канон та іконостас Особливості українського літературного канону ХХ століття.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>97. Блум Г. Елегія про загибель канону // Блум Г. Західний канон. К., 2007. – С. 20-50. Павлишин М. Канон та іконостас // Павлишин М. Канон та іконостас. – К., 1997. – С. 184-198. Агеєва В. Канон як мистецтво пам'ятати // Агеєва В. Аполонія модерну: обрис ХХ віку. – К., 2011. – С. 62-83. Сторі, Джон. Теорія культури та масова культура. Вступний курс. – Харків: Акта, 2005. – С. 20-31. Cain, William E. Opening the American Mind: Reflections on the "Canon" Controversy // Canon vs Culture: Reflections on the Current Debate / Ed. by Jan Gorak. New York & London: Routledge, 2016. - P. 3-16.</p>	<p>Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць. Написання проміжної письмової роботи 10 год</p>	<p>жовтень 2023</p>
---------------------------	--	--------------------------	--	--	---------------------

			<p>Kolbas, Dean E. Conclusion: A canon of Art, a Politics of Ends // Kolbas, Dean E. Critical Theory and Literary Canon. - Boulder: Westview Press, 2001. - P. 139-144.</p>		
<p>7-й тиждень, 2 год</p>	<p>Тема 4. Наратологія і генетична критика "Морфологія чарівної казки" Владіміра Проппа. Наратологія: розповідь як явище та культурна практика. Аналіз розповідних текстів: від Аристотеля до Жирара Женетта. Генетична критика: від даності твору до процесуальності письма. Динаміка тексту: від задуму до втілення. Варіанти, редакції чи версії тексту? Обставини письма як умови читання. Рукопис як явище культури і текстовий феномен: досє й авантекст.</p>	<p>Лекційне заняття</p>	<p>Bal M. Narratolog y: Introduction to the Theory of Narrative. - Toronto, 2009. Genette G. Palimpsest s: Literature in the Second Degree. - Lincoln, 1997. Genetic Criticism: Texts and Avant-textes / Ed. by J. Deppman, D. Ferrer, and M. Groden. - Philadelphia, 2004. - 272 p. Ferrer D. Genetic Criticism with Textual Criticism: From Variant to Variation // Variants: The Journal of the European Society for Textual Scholarship. - 2006. - № 12-13. - P. 57-64. Biasi P.-M. de. Genetyka tekstów. -</p>	<p>Становлен ня наратології у контексті наук про літературу, основні підходи й поняття. Традиційна текстологія , едиційна робота й генетична критика. 9 год</p>	<p>жовтень 2021</p>

			Warszawa, 2015. - 232 s.		
8-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття № 4. Тема: Межі сучасності: що таке актуальна література? Чи існує світова література? Письмове завдання: Точки відліку сучасної української літератури. Вплив політичних та естетичних чинників та літературну періодизацію. Ядерний дискурс, або постапокаліптична українська література. Чорнобиль і постмодерн. Прощання з класикою та зустріч з “іншим”. Постмодернізм і питання “культурної органіки”. Поняття "світової літератури": історія й проблематизація. Сучасні підходи до розуміння "світової літератури".</p>	Практичне заняття	<p>Гундорова, Тамара. Післячорнобильська бібліотека: український літературний постмодерн. – К.: Критика, 2005. – С. 11-69. Кіяновська, Маріанна. Знаки поетичних поколінь у найновішій українській поезії // Літакцент. – 7 липня 2011. Damrosch, David. Introduction: World Literature in Theory and Practice // World Literature in Theory / Ed. by David Damrosch. - Chichester, West Sussex - Malden, MA: Wiley Blackwell, 2014. - P. 1-12.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання текстів за темою 9 год	жовтень 2023
9-й тиждень, 2 год	<p>Тема 5. Психологія і міфологія критика Розвиток психологічного підходу: концепція Зигмунда Фрейда. Архетипна критика Карла Густава Юнга. Символічне й семіотичне в концепції Жака Лакана. Міфологічна і ритуальна критика Нортропа Фрая. Рене Жирар, ритуали жертвопринесення: “міметичне</p>	Лекційне заняття	<p>Баррі П. Психологічна критика // Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. – Київ, 2008. – С. 115-143. Психологічна критика</p>	Концепція Зигмунда Фрейда та її вплив на теорію літератури ХХ століття. Учні і критика фрейдизму, перегляд термінолог	листопад 2023

	<p>бажання” та “міметичне насильство”.</p> <p>Гарольд Блум: страх впливу як рушій літературного процесу.</p> <p>Психоаналіз в українському літературознавстві.</p>		<p>// Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки XX століття / ред. М. Зубрицька. – Львів, 1996. – С. 83-135.</p> <p>Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство: посібник. - Київ, 2003.</p> <p>Girard R. Prawda powieściowa i kłamstwo romantyczne. – Warszawa, 2001.</p>	<p>ічного словника.</p> <p>Психоаналіз і література.</p> <p>9 год</p>	
<p>10-й тиждень, 2 год</p>	<p>Практичне заняття № 5.</p> <p>Тема: Психоаналіз: український контекст</p> <p>Питання для роздумів:</p> <p>Теоретичні засади підходу Степана Балея: Фройд, Юнг, Адлер про дитячий вік.</p> <p>Твір як реалізація підсвідомої енергії.</p> <p>Критика пансексуалізму.</p> <p>Еротика, чуттєвість і перенесення.</p> <p>Особливості психіки геніальних письменників.</p> <p>Валер’ян Підмогильний і його принцип пошуку “внутрішнього сфінкса”.</p> <p>Біографія і творчість: перехресне читання.</p> <p>Письменник і проблема “нормальності”.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Балей С. З психології творчості Шевченка // Збруч. – 9.03.2016. – Режим доступу: https://zbruc.eu/node/48532</p> <p>Підмогильний В. Іван Левицький-Нечуй (спроба психоаналізу творчості). – Режим доступу: http://sites.utoronto.ca/elul/Nechui/nechpsych.pdf</p> <p>Castle, Gregory. <i>Psychoanalysis</i> // Castle, Gregory. <i>The Blackwell Guide to</i></p>	<p>Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць, 9 год</p>	<p>листопад 2023</p>

			Literary Theory. - Blackwell Publishing, 2007. - P. 163-173.		
11-й тиждень, 2 год	<p>Тема 6. Література перед викликами анти- й постколоніалізму</p> <p>Едвард Саїд: орієнталізм як знакова система і стосунки домінування.</p> <p>Культура як знаряддя (де)колонізації.</p> <p>“Гнані та голодні” Франца Фанона.</p> <p>“В інших світах” Гаятри Чакраворті Співак.</p> <p>“Імперія пише у відповідь” Біла Екшфорта.</p> <p>Гомі Бгабга: концепція націєрозповідності.</p> <p>Етноцентризм сучасної культурної/політичної географії.</p> <p>Стратегії колонізації: екзотизація й демонізація</p> <p>Іншого як колоніальна стратегія.</p> <p>Постколоніальний перехід за Пітером Баррі: adopt – adapt – adept.</p> <p>Внутрішня колонізація: дискусія Александра Еткінда й Тамари Гундорової.</p> <p>Центрально-Східна Європа: постколоніалізм чи постзалежність.</p>	Лекційне заняття	<p>Баррі П. Постколоніалізм // Барр, П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. – Київ, 2008. – С. 228-241.</p> <p>Гундорова Т. “Внутрішня колонізація” – повторна колонізація // Гундорова Т. Транзитна культура: симптоми постколоніальної травми. – Київ, 2013. – С. 25-47.</p> <p>Саїд Е. Орієнталізм. – Київ, 2001.</p> <p>Саїд Е. Культура й імперіалізм. – Київ, 2007.</p> <p>Співак Г. Ч. В інших світах: Есеї з питань культурної політики. – Київ, 2006.</p> <p>Павлишин М. Козаки в Ямайці: постколоніальні риси в сучасній українській культурі // Павлишин М. Канон та</p>	Витоки й термінологічний інструментарій анти-й постколоніальної критики. Особливості становища пострадянських культур: посттоталітарне, постколоніальне, постзалежне.	листопад 2021

			іконостас: літ.-крит. статті. – Київ, 1997. – С. 223-236.		
12-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття № 6. Тема: Постколоніалізм і його посттоталітарні відміни Питання для роздумів: Витоки постколоніальної критики: “Орієнталізм” Едварда Саїда. Колоніальне й постколоніальне ставлення до мови та ідентичності. Антиколоніалізм і постколоніалізм. Народження постколоніалізму в українській літературі: форми антиколоніального й постколоніального спротиву. Постколоніальна природа постмодернізму. Александр Еткінд і поняття “внутрішньої колонізації”. Конфлікт інтерпретацій навколо картини Іллі Рєпіна “Козаки пишуть листа турецькому султану.”</p>	Практичне заняття	<p>Саїд Е. Вступ // Саїд Е. Орієнталізм. – К., 2001. - С. 11-44. – Режим доступу: http://edward-said.narod.ru/orientalism.htm Гундорова Т. "Внутрішня колонізація" - повторна колонізація // Гундорова Т. Транзитна культура: симптоми постколоніальної травми. - К., 2013. - С. 25-47 – Гундорова Т. Постколоніальний роман генераційної травми та постколоніальне читання на сході Європи // Постколоніалізм. Генерації. Культура / За ред. Т. Гундорової, А. Матусяк. - Київ, 2014. - С. 26-44. Гребенюк Т. Свобода в літературі метамодерного світу // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць, 9 год	листопада д 2023

			<p>Каразіна. Серія "Філологія". Вип. 78. - Харків, 2018. – С. 160-164. Bachmann- Medick, Doris. The Postcolonial Turn // Bachmann- Medick, Doris. Cultural Turns: New Orientation in the Study of Culture. - GmbH, Berlin/Boston: De Gruyter, 2016. - P. 131- 174.</p>		
12-й тиждень, 2 год	<p>Тема 7. “Чого не може передати значення”: вихід літературознавства за межі семіотики Вихід за межі теоретико-літературної парадигми у кінці ХХ - на початку ХХІ століття. Антуан Компаньйон: розмова про літературу як розмова про автора, читача, зовнішній світ, стиль, історію та цінність. Ганс Ульріх Гумбрехт: чого не може передати значення. Доріс Бахманн-Медік: "повороти" сучасних гуманітарних студій. Антропологія літератури як пошук нової методологічної перспективи. Зміна теоретичної парадигми як зміна загального уявлення про літературу.</p>	Лекційне заняття	<p>Галета О. Історія теорії : поміж поетикою, риторикою й інтерпретацією; Екс-центричне літературознавство : від теорії літератури до літературної антропології // Галета О. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця ХІХ – початку ХХІ століття. – Київ, 2015. – С. 29-58. Баррі П. Вступ до теорії : літературознавство і</p>	Семіотичний підхід і його альтернативи у розвитку літературознавства. Злам ХІХ-ХХ століть: пошук нової методології і літературознавчого аналізу чи зміна світоглядної парадигми? 9 год	грудень 2023

			<p>культурологія. – Київ, 2008.</p> <p>Bachmann-Medick D. Cultural Turns: New Orientation in the Study of Culture. – Berlin, Boston, 2016.</p> <p>Fry, Paul H. Introduction to Theory of Literature // Open Yale Courses. - Режим доступу: https://oyc.yale.edu/english/engl-300</p>		
14-й тиждень, 2 год	<p>Практичне заняття № 7. Тема: Інституційне поле сучасної української літератури <i>Питання для роздумів:</i> Література крізь призму соціологічного підходу: теоретичні засновки й термінологічний апарат. Література в контексті читацьких практик і ринкових відносин. Літературні видавництва як "агенти змін". Літературні премії: ціна і цінність літературної творчості. Літературні фестивалі: карта перечитування. Літературні видання: редакційні політики і тематичні та стилістичні наголоси. Літературні організації, спілки й ініціативи. Діяльність Українського інституту книги, Українського культурного фонду та Українського інституту.</p>	Практичне заняття	<p>Бурдье П. Практичний глузд. — Київ, 2003.</p> <p>Бурдье П; Вакан, Лоїк. Мова і символічне насильство // Спільне. - 2 лютого 2011. - Режим доступу: https://commons.com.ua/uk/mova-i-simvolichne-nasilstvo/</p> <p>Кіяновська М. Пісторіус і Баумгартнер як Розенкранц і Гільденстерн, або Найновіша польська поезія після Вільяма Шекспіра, Тома Стоппарда і Йоганна Вольфганга</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць та аналіз інтернет-сторінок культурних інституцій уділянці літератури, 9 год	грудень 2023

			<p>Гете — в роки навчання Вільгельма Мейстера (бо «те, чим є і що роблять оці двоє, не може бути зображене одним») // Читомо. - Режим доступу: https://chytomo.com/poeziia/?fbclid=IwAR0IHZ-Dt619ghrCsavClpCTff2nis-oVEkI3bPBQODpmjx5PFRtK4mHTj0 Sheiko, Volodymyr. Ukraine is putting cultural diplomacy at the forefront. Here's why // City / Nation / Place. September 21, 2021. Режим доступу: https://www.citynationplace.com/ukraine-is-putting-cultural-diplomacy-at-the-forefront-heres-why Volodymyr Sheiko at Ukraine World: Why Ukrainian Culture is Interesting? // Ukrainian Institute. March 20, 2020.</p>		
15-й тиждень,	Тема 8. Література в контексті соціології:	Лекційне заняття	Бурдье П. Практични	Література й соціум:	грудень 2023

2 год	<p>практики та інституції</p> <p>Соціологічний підхід до літератури: від місця спільного досвіду до суспільної практики. Концепція "поля літератури" П'єра Бурдьє.</p> <p>Структурний примус і поняття габітусу.</p> <p>Літературні фестивалі: дискусійні майданчики чи книжкові ринки?</p> <p>Літературні премії: підтримка літератури чи комерціалізація?</p> <p>Інституційне поле української літератури: стратегії й політики сучасних інституції.</p>		<p>й глумд. — Київ, 2003.</p> <p>Бурдьє П; Вакан Л. Мова і символічне насильство // Спільне. - 2 лютого 2011.</p> <p>- Режим доступу: https://commons.com.ua/uk/mova-i-simvolichne-nasilstvo/</p> <p>Кіяновська М. Пісторіус і Баумгартнер як Розенкранц і Гільденстерн, або Найновіша польська поезія після Вільяма Шекспіра, Тома Стоппарда і Йоганна Вольфганга Гете — в роки навчання Вільгельма Мейстера (бо «те, чим є і що роблять оці двоє, не може бути зображене одним») // Читомо. - Режим доступу: https://chytomo.com/poeziia/?fbclid=IwAR0IHZ-Dt619ghrCsavClpCTff2nis-oVEkI3bPBQODpmjx5PFRtK4mHTj0</p>	<p>способи взаємодії. Соціальна природа і соціальний вплив літератури. Особливості сучасної української літературної ситуації.</p> <p>9 год</p>	
16-й тиждень,	<p>Практичне заняття № 8. Тема: Українська література</p>	Практичне заняття	Художній твір і не	Виконання письмового	грудень 2023

2 год	<p>2014+ Завдання для письмового виконання: Написання і презентація есею “Українська література 2014+”: Аналіз вибраного твору/книжкової публікації як втілення літературних тенденцій після 2014 року в Україні. Обсяг есею – до 4 сторінок 7200 знаків. Тривалість презентації - до 7 хв.</p>		менше 5-ти теоретичних і критичних позицій на вибір.	о завдання і підготовка презентаці, 9 год	
-------	--	--	--	---	--